

Vymezení sociální politiky
Welfare state
Sociální zabezpečení

Sociální politika

- Orientuje se na člověka, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, k rozvoji osobnosti a kvality života
- Vztah jedince a sociálních podmínek jejich života
- Součást společenského celku
- Současný proces výroby rozvoj společnosti je závislý na kultivaci a aktivizaci LP
- Spoluutváří hodnotovou orientaci lidí
- **Vědní disciplína**: zkoumá proces tvorby a realizace SP jako praktické vědy

Co je nutno sledovat v SP

- **Vymezení jejího pojetí**
- **Myšlenkové koncepty, principy, na nichž je SP založena**
- **Co SP sleduje tzn. cíle a jejich charakter**

Pojetí sociální politiky

- **SP představuje určitý systém s vnitřními vazbami – s vazbami na společenské okolí**
- **Názory se různí – změny v čase**
- **Vnímání pojmu „sociální“**
 - **Sociální jako společenský**
 - **Sociální jako zdokonalování životních podmínek lidí**

Pojetí SP

- **Sociální realita souvisím s vymezením sociální sféry = sociální realita je složitá, je různě chápána**
- **Širší pojetí**
- **Užší pojetí**

Přístup SP k řešení problémů

- **Aktivní** – perspektivní – usiluje o prevenci sociálních problémů
- **Pasivní** – retrospektivní – řešení již vzniklých sociálních problémů

Myšlenkové postupy SP

- **Liberalismus**
- **Křesťanské sociální učení**
- **Demokratický socialismus**

Principy SP

- **Princip sociální spravedlnosti**
- **Princip sociální solidarity**
- **Princip subsidiarity**
- **Princip participace**

Cíle SP

- **Vytvoření lidsky důstojných podmínek**
- **Zajištění rovných příležitostí všem**
- **Efektivnost**
- **Podpora životní úrovně jedince**
- **Redukce nerovnosti**
- **Sociální integrace**
- **Administrativní proveditelnost**

Tvorba a formulace cílů SP

= *je vždy určitý druh rozhodování tj.*

- **Znalost a hodnocení daného sociálního jevu nebo systému**
- **Harmonizace představ příslušných subjektů o užitečnosti stavu daného sociálního jevu**
- **Proces tvorby, formulace a naplňování cílů je konfliktní**
- **Vztah obyvatelstva k cílům**

Vztah hospodářské a sociální politiky

- **Silné vzájemné vazby, úzké sepětí**
- **SP vytváří právní, věcné i institucionální předpoklady**
- **HP nachází v SP zdroje a impulsy dalšího možného vývoje – aktivní složky SP + pasivní složky SP**
- **Hledání optimálního poměru mezi SP a HP**

Objekty SP

- **Ti, kterým jsou opatření SP určena a na něž jsou orientována**

Subjekty SP

- **Ti, kteří mají zájem, schopnosti, předpoklady, možnosti a prostředky k určité sociální činnosti a kdo takové činnosti může iniciovat a naplňovat**
- **Stát a jeho orgány**
- **Zaměstnavatelé a firmy**
- **Zaměstnavatelské, zaměstnanecké a odborové orgány**
- **Regiony, místní komunity, obce, jejich orgány a instituce, občanské organizace a iniciativy**
- **Církve**
- **Občané, rodiny domácnosti**

Funkce SP

= funkce SP spolu vzájemně souvisejí, působí komplexně a vztahují se k rozmanitým objektům

- **Ochranná**
- **Rozdělovací a přerozdělovací**
- **Homogenizační**
- **Stimulační**
- **Preventivní**

Nástroje SP

- **Právní normy**
- **Ekonomické nástroje**

Fungování státu v SP

- **Úspěch státu v SP: míra přerozdělování (?)**
- **Nepříznivý vliv vysokého zdanění na ekonomický růst**
- **Vliv na postoje a chování lidí**
- **Rostoucí rozsah veřejného sektoru –sklon k neefektivnímu chování**
- **Neúčinné vynakládání sociálních výdajů**

Účast státu v sociální politice

- **Hledání optimální míry účasti státu v sociální politice**
- **V čem se má role státu prvotně naplňovat ?**
- **Neoklasická koncepce: dosažení ekonomické prosperity a nezbytná sociální ochrana**
- **Podíl sociálních výdajů na HDP**

Post-welfare state

- **Stát garantující základní sociální jistoty a podporující samostatné sociální chování a jednání občana**

Koncept sociálního tržního hospodářství

- **Usiluje o spojení ekonomické soutěže se sociálním pokrokem**
- **Založen na respektu tržního principu a humanity**
- **Ekonomický a sociální fenomén se vzájemně systémově doplňuje, proces hledání optima**

Vymezení sociálního zabezpečení

- **Souhrnné označení pro všechny sociální instituce, poskytující občanům**
 - Radu – poradenství
 - Ochranu – prevenci
 - Materiální, věcná a peněžní plnění – dávky
 - Služby a azyl – ústavní péče
- = pro uspokojení společensky uznaných sociálních potřeb**

Sociální zabezpečení

= **system náhradních – mimořádných zdrojů zajištěných těmito formami:**

- **Sociální příjmy**
- **Sociální služby**
- **Sociální azyly**

Pilíře sociálního zabezpečení

- **Sociální pojištění**
- **Státní sociální podpora**
- **Sociální pomoc**

Faktory sociálního zabezpečení

- **Ekonomické faktory**
 - *Velikost a dynamika vytvořených zdrojů*
 - *Cenová a mzdová dynamika*
 - *Vývoj nezaměstnanosti*
- **Společenskopolitické faktory**
 - *Mezinárodněpolitické vlivy*
- **Demografické faktory**

Principy koncepce sociálního zabezpečení

- **Princip univerzality**
- **Princip uniformity**
- **Princip komplexnosti**
- **Princip adekvátnosti**
- **Princip sociální garance**
- **Princip sociální solidarity**
- **Princip sociální spravedlnosti**
- **Princip participace**

Krebs a kol.: Sociální politika
kap.: 1,2,3,4

Konopásek, Z.: Estetika sociálního státu – O krizi reprezentace (nejen) v sociálním zabezpečení